

«Ο λαγός και η γνώση του Πάσχα»

Το παραμύθι «Ο λαγός και η γνώση του Πάσχα» είναι μια τρυφερή λογοτεχνική ιστορία του Γιώργου Ευγενικού με αγωνία και περιπέτεια, με ήρωες έναν λαγό και τον σοφό του τόπου τις ημέρες του Πάσχα. Η ιστορία αναδεικνύει με παιγνιώδη τρόπο το βαθύτερο νόημα του Πάσχα και μας θυμίζει πως η ουσία της γιορτής που συμμετέχουμε και των εθίμων που ακολουθούμε και τηρούμε είναι η γνώση. Να έχουμε την πολύτιμη γνώση των συμβολισμών και των ιστοριών που βρίσκονται πίσω από τα έθιμα, τις παραδόσεις, τις εορταστικές συνήθειες. Η ιστορία είναι εμπλουτισμένη με αυτά τα στοιχεία και παρουσιάζονται ως πράξεις και λόγια μεταξύ των ηρώων.

Πλησιάζει Πάσχα και είναι καιρός να αρχίσουν οι άνθρωποι τις ετοιμασίες για τη μεγάλη γιορτή. Η πασχαλίτσα παρακινεί τον λαγό να ελέγξει αν όλα είναι στη θέση τους και τότε εκείνος βλέπει πως τα βάγια, οι λαμπάδες και τα κόκκινα αυγά έχουν εξαφανιστεί. Ο σοφός του τόπου θέλει να δώσει ένα μάθημα στους ανθρώπους ώστε να θυμηθούν, να μάθουν, να εκτιμήσουν τι σημαίνει Πάσχα. Ο γενναίος λαγός αναλαμβάνει να βρει τη χαμένη γνώση και να τη μοιραστεί με τους ανθρώπους ώστε να μπορέσουν να γιορτάσουν το Πάσχα. Εμπλέκονται βασικές φιγούρες της άνοιξης και του Πάσχα όπως η πασχαλίτσα, η πασχαλιά, ο φοίνικας, η μέλισσα και η κότα. Με συγκινητικό ή αστείο τρόπο αποκαλύπτουν στον λαγό από μια ιστορία και του χαρίζουν λίγη από τη γνώση που ψάχνει. Όταν ο λαγός καταφέρνει με τη βοήθεια όλου του ζωικού βασιλείου να ολοκληρώσει το δύσκολο έργο να αποκτήσει και να διαδώσει τη γνώση, ο σοφός τον ανταμείβει όπως του αξίζει. Τώρα πια ξέρουμε γιατί το Πάσχα δε λείπει από το τραπέζι μας ο σοκολατένιος λαγός. Οι στίχοι των τραγουδιών αναφέρονται σε όσα κάνει ο λαγός για να βρει τη χαμένη γνώση και στις απαντήσεις που του δίνουν ο φοίνικας και τα ζώα.

Έρευνα, επινόηση, συγγραφή, αφήγηση: Γιώργος Ευγενικός

Στίχοι τραγουδιών, μουσική: Ειρήνη Νικολακοπούλου

Επιμέλεια κειμένου: Μαρία Βλαχάκη

Καλλιτεχνική επιμέλεια: Παραμυθόφωνο

«Η πριγκίπισσα που γεννήθηκε από ένα αυγό»

Το παραμύθι «**Η πριγκίπισσα που γεννήθηκε από ένα αυγό**» είναι ένα λαϊκό παραμύθι από την Εσθονία. Ο τίτλος του παραμυθιού στα αγγλικά είναι **“The egg-born princess”** και βρίσκεται στη συλλογή “The hero of Esthonia and other studies in the romantic literature of that country” που εξέδωσε ο άγγλος William Forsell Kirby το 1895. Ο W. F. Kirby (1844-1912) μετέφρασε πολλές ιστορίες του Εσθονού Friedrich Reinhold Kreutzwald (1803-1882) από τη συλλογή “Eestirahwa eunemuistefed jutud” που εξέδωσε το 1866, μεταξύ των οποίων και τη συγκεκριμένη ιστορία. Ο Γερμανός Ferdinand Löwe (1809-1889) μετέφρασε στα γερμανικά το έργο του Kreutzwald και το 1869 το εξέδωσε με τον τίτλο “Ehstnische Märchen”. Έτσι τα παραμύθια από την εσθονική προφορική παράδοση διαδόθηκαν ευρύτερα στις γερμανόφωνες χώρες. Το ίδιο παραμύθι αλλά σε μεγαλύτερη από τη διπλάσια έκταση περιλαμβάνει και ο Andrew Lang το 1901 στη συλλογή του “The violet fairy book”. Του δίνει τον τίτλο **“The Child who came from an egg”** και ως πηγή του αναφέρει τη συλλογή “Ehstnische Märchen”.

Σε ελεύθερη απόδοση του παραμυθιού στα ελληνικά δίνεται ο τίτλος **«Η πριγκίπισσα που γεννήθηκε από ένα αυγό»** και η ιστορία έχει προσαρμοστεί στις παραδόσεις και εορταστικές συνήθειες του Πάσχα. Στην ηρωίδα δίνεται το όνομα Λαμπρή καθώς το αυγό δωρίζεται από μια γερόντισσα στη βασίλισσα και χρονικά τοποθετούμε τη συνάντηση των δυο γυναικών τις ημέρες του Πάσχα. Το μήνυμα του τελάλη στους υπηκόους πως το βασίλειο ελευθερώθηκε από τον γιο του βασιλιά τοποθετείται επίσης κατά τις ημέρες του Πάσχα, όπως και ο χορός στο παλάτι για να διαλέξει ο νέος βασιλιάς νύφη. Η ιστορία έχει εμπλουτιστεί με αναφορές σε στοιχεία εθίμων του Πάσχα, όπως το ψήσιμο τσουρεκιών και κουλουριών και η βαφή αυγών. Πρόκειται για μια ελεύθερη απόδοση κατά την οποία η ιστορία άλλοτε έχει αναπτυχθεί με εσωτερικές σκέψεις των ηρώων και ηρωίδων και διαλόγους μεταξύ τους, και άλλοτε έχει συντομευτεί για τις ανάγκες της ηχογραφημένης αφήγησης.

Έρευνα, ελεύθερη απόδοση, επιμέλεια κειμένου: Μαρία Βλαχάκη

Αφήγηση: Γιώργος Ευγενικός

Μουσική σύνθεση: Ειρήνη Νικολακοπούλου

Καλλιτεχνική επιμέλεια: Παραμυθόφωνο

ΠΗΓΕΣ

Kreutzwald, F. R. (1869). Ehstnische Märchen. Translated from the Estonian by Ferdinand Löwe. Halle: Verlag der Buchhandlung des Waisenhauses.

Kirby, W. F. (1895). The hero of Esthonia and other studies in the romantic literature of that country. Vol. I. London: John C. Nimmo.

Lang, A. (1901). The violet fairy book. London: Longmans, Green, and Company.